

ventibus, nec audeat cathedram ibi collocare, vel quamlibet potestatem imperandi, nec aliquam ordinationem quamvis levissimam faciendi habeat, nisi ab abbate ejusdem loci fuerit rogatus: quatinus monachi semper maneat in abbatis sui potestate. Hanc ergo scriptorum nostrorum paginam omni in futuro tempore ob omnibus episcopis firmam statuimus illibatamque servari, ut et sue ecclesie, juvante Domino, suo tantum sint jure contenti, et abbas jam dicti monasterii atque monachi ecclesiasticis conditionibus, seu angariis vel quibuslibet obsequiis secularibus nullo modo subiaceant, nullis canonicis viris deserviant; sed remotis vexationibus ac cunctis gravaminibus, divinum opus cum summa animi devotione perficiant ^a.) Quicumque ergo in apostolicis

^a Prolixa hæc clausula de immunitate ab episcopali potestate tota deest in præcepto pro monasterio blandiniensi, et eam parenthesis inclusimus ut facilius dignosceretur.

^b Formula hæc anathematis in præcepti violatores

constitutionibus sincera dilectione observator extiterit, benedictionem et misericordiam a Domino percipiat. At qui ea que apostolica sedes stabilivit, pro nichilo ducere atque violare tentaverit, beati Petri, apostolorum principis, nostrique apostolatus auctoritate anathematis vinculis irretitus, ut sacrilegus a sinu matris Ecclesie et participatione corporis et sanguinis Christi separatus, cum diabolo et angelis ejus sententiam damnationis accipiat ^b. Amen. Scriptum per manum Stephani, notarii et regionarii et sacri scrinii sancte Romane Ecclesie, in mense Januario, indictione ij. Datum xiv Kal. Februarii, per manum Amandi episcopi, bibliothecarii sancte sedis apostolice.

^b discrepat a formula in præcedenti præcepto usurpata: sed in utroque ipsissima est subscriptio, nisi quod Amandus dicitur bibliothecarius, qui in altero theatrapus appellatur. Ipsissimæ quoque chronologicæ notæ.

ANNO DOMINI DCL.

SANCTUS GALLUS,

EPISCOPUS CLAROMONTANUS.

NOTITIA HISTORICA.

(Ex Gallia Christiana, tom. II.)

Hunc dicunt ante episcopatum fuisse archidiaconum beati Avari. Festum habet Kalendis Novembris. In Vita sancti Amabilis Gallice a D. Chevalier edita Lugduni, apud F. Barbier, 1701, lego sanctum

Gallum sancti Avari archidiaconum ædificasse sacellum in honore sancti Amabilis, in quod ejus sacrum corpus transtulit Kalendas Aprilis, anno 649. Creatur deinde Arveni episcopus anno 650.

EPISTOLA SANCTI GALLI AD SANCTUM DESIDERIUM.

(Vide infra inter Opera sancti Desiderii, lib. II Epist., hujus tomi col. 265.)

ANNO DOMINI DCL.

SANCTUS PAULUS,

VIRODUNENSIS EPISCOPUS.

NOTITIA HISTORICA.

(Ex Gallia Christiana, tom. XIII.)

Sanctus Paulus nobilis Belga ex eremita montis Gebennæ primum monachus, dehinc Theologiensis abbas. Ejus primordia sic a Trithemio et Wasburgio referuntur: « Paulus super montem Gebennam, in opposito civitatis Trevericæ trans pontem Mosellæ fluminis vitam duxit eremiticam. Deinde veniens ad memoratum Dologiense [Theologiense] cœnobium monachus factus est. Istuc cum divertisset, tantum honoris ob eximias virtutes brevi assecutus fuisse perhibetur, ut excepto nomine pastoris, vice magistri ab omnibus

coleretur. Hinc ejus curæ commendati, qui eo se conferebant, tirones, cœperuntque ad eum ex longinquis terræ partibus, audita ejus famæ opinione, multi confluere, non solum mediocrium hominum, sed et nobilium ac præpotentium filii. » Ex hisce verbis, *excepto nomine pastoris*, nonnulli autumant Paulum non existitisse abbatem, sed nihil aliud inde colligunt quam Paulum scholæ litterarum præpositum fuisse, qui Grimonem cæterosque adolescentes Scripturas doceret.

Is meris litteris piisque exercitationibus in monasterio totus incumbere, cum Dagobertus Austrasia rex a clero et populo Viridunensi enixe rogatus, ipsum per vim raptari et in episcopum, etsi totis viribus remittentem, consecrari iussit. Tunc Viridunensis Ecclesia sic rebus destituta erat, ut non sufficeret aliendis clericis, qui in ea vel missarum solemnias, vel consueta divinæ laudis officia persolverent; sed suo quisque ordine forenses presbyteri singulis diebus, ejus rei gratia, eo accedebant, et recitatis cursim cum missa consuetis psalmis, mercedula accepta, mox ad propria revertebantur. Paulus, hunc Ecclesiæ statum miseratus, dolorem suum aperit discipulo suo Grimoaldi abbati Theolegiensi, qui Ecclesiæ et episcopo compassus, Frasnidum villam in clericorum victum largitus est, et cum Paulo ad Dagobertum profectus, possessiones et pecunias ab eodem istuc impetravit. Necessitudinæ conjunctus fuit Paulus cum plurimis sanctis Gallie præsulibus, præsertim cum sancto Desiderio Cadurcensi, qui ad dedicationem ecclesiæ recens a se constructæ eum per litteras invitat (*Quæst. tom. I, p. 879*). Duas item epistolas Paulus ad Desiderium scripsit. In prima narrat quid fecerit in gratiam illustris femine Bobilane sibi a Desiderio commen-

A date, ipsique gratias agit de cadis decem vini Falerni ab eo munere acceptis (*Ibid. pag. 885*). In altera eum commonet regem Viridunum transiisse, Nativitatem Domini Rhemis celebraturum, nuntiatque Chanoaldum (forte Laudunensem episcopum), cujus mors refertur ad annum circiter 640, factis concessisse (*Ibid.*). Hoc eodem anno sanctum Rodingum, qui, abdicata dignitate abbatiali monasterii Theolegiensis, Viridunum accesserat, benigne excepit, ac per biennium secum retinuit. Astitit anno 641 translationi corporis sancti Arnulphi Metensis ex Monte sancto in suburbanam sanctorum Apostolorum basilicam. Sub initium anni 648, vi id. Febr. condignam sanctissimam vitam mortem oppetiit, sepultusque est in suburbana sancti Saturnini ecclesia a se condita, quæ sæculo decimo Benedictinis monachis assignata est, sancti Pauli nomine ac reliquiis illustrata, excepto capite, quod Theolegienses monachi principatu Caroli Magni obtinuerunt. Scriptor Vitæ sancti Pauli atque Bertarius in Historia episcoporum Viridunensium opinati sunt ipsum fratrem fuisse sancti Germani Parisiorum episcopi; sed contra omnem verisimilitudinem, nam sanctus Germanus longe ante e vivis excesserat.

EPISTOLA PRIMA SANCTI PAULI VIRIDUNENSIS EPISCOPI AD SANCTUM DESIDERIUM.

(*Vide infra inter Opera sancti Desiderii, lib. II Epistolarum, hujus tomi col. 261.*)

EPISTOLA II SANCTI PAULI VIRIDUNENSIS EPISCOPI AD SANCTUM DESIDERIUM.

(*Vide ibidem, col. 262.*)

ANNO DOMINI DCL.

RAURACUS, VEL RAURACIUS,

NIVERNENSIS EPISCOPUS.

NOTITIA HISTORICA.

(Ex Gallia Christiana, tom. XII.)

Sanctum Austregisilum Bituricensem archiepiscopum sepulturæ mandavit anno 624 Rauracus, qui concilio Cabilonensi sub Clodovæo II astitit ante 648. Subscripsit diplomati Clodovæi filii Dagoberti

C pro Sau-dyonisiano monasterio, regni anno 16, Christi 653. Exstat ejus epistola ad Desiderium Cadurcensem episcopum in Collectione scriptorum rerum Gallicarum et Francicarum, t. IV, p. 41.

EPISTOLA RAURACII NIVERNENSIS EPISCOPI AD SANCTUM DESIDERIUM.

(*Vide lib. II Epist. inter Opera sancti Desiderii, hujus tomi col. 259.*)

ANNO DOMINI DCL.

FELIX, LEMOVICENSIS EPISCOPUS.

NOTITIA HISTORICA.

(Ex Gallia Christiana, tom. II.)

De Felice Simplicii successore hæc legimus in Vita sancti Eligii, auctore sancto Audoeno Rothoma-

gensis episcopo: « Dum adhuc sub laicali habitu esset, Eligius, præagus futura prænuntiavit. Ex